

ĐIỂM SÁNG PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP ĐÔ THỊ Ở HẢI PHÒNG

ThS. HOÀNG THỊ NGỌC ÁNH

Quá trình phát triển nông nghiệp của TP. Hải Phòng đang phải đối mặt với không ít những khó khăn, thách thức. Đó là tình trạng đô thị hoá diễn ra quá nhanh đang gây ảnh hưởng tiêu cực đến phát triển bền vững nông nghiệp, nông thôn; Nông dân mất đất canh tác cùng với thiếu việc làm tại khu vực nông thôn, nông nghiệp làm gia tăng sự chênh lệch giàu nghèo giữa các nhóm xã hội. Phát triển nền nông nghiệp đô thị - sinh thái bền vững, xây dựng nông thôn mới phù hợp với đặc thù của Hải Phòng là định hướng quan trọng.

• Từ khóa: Nông nghiệp đô thị, kinh tế nông thôn, nông thôn mới.

Kết quả tích cực, đúng định hướng

Hải Phòng là thành phố cảng, đô thị loại I cấp quốc gia; là trung tâm công nghiệp, thương mại, dịch vụ, du lịch. Thành phố liên tục duy trì được tốc độ tăng trưởng kinh tế cao với cơ cấu kinh tế công nghiệp – dịch vụ chiếm 90% trong GDP. Tuy nhiên, hiện nay Hải Phòng vẫn còn 55,27% dân số ở khu vực nông thôn, diện tích đất nông nghiệp hơn 55 nghìn ha. Do vậy, kinh tế nông thôn vẫn giữ vị trí quan trọng trong nền kinh tế của Thành phố. Phải phát triển nông nghiệp, nông thôn Hải Phòng theo hướng công nghiệp hóa – hiện đại hóa như thế nào cho phù hợp, hiệu quả vẫn luôn là nỗi trăn trở của Thành phố.

Hiện nay, vấn đề phát triển nông nghiệp đô thị trên địa bàn TP. Hải Phòng bước đầu đạt được những hiệu quả tích cực. Giai đoạn 2010 - 2014, tốc độ tăng trưởng nông nghiệp bình quân đạt 4,2%/năm. Trong cơ cấu giá trị sản xuất nông - lâm nghiệp - thủy sản, tỷ trọng thủy sản tăng từ 24,1% (năm 2010) lên 34,9% (năm 2014). Thành phố xây dựng được khu phát triển nông nghiệp công nghệ cao đầu tiên với quy mô và công nghệ hiện đại nhất miền Bắc. Trong 5 năm qua, Thành phố triển khai hơn 200 nhiệm vụ khoa học công nghệ trong lĩnh vực phát triển nông nghiệp, nông thôn, tập trung vào việc lai tạo giống cây trồng, vật nuôi mới, xây dựng và ứng dụng các quy trình công nghệ mới... Nhiều mô hình hay, cách làm mới cho doanh nghiệp (DN) nông nghiệp, nông dân, ngư dân thực hiện, mang lại hiệu quả kinh tế cao như: 50 mô hình cánh đồng mẫu lớn sản xuất lúa và cây rau màu, năng suất cao

hơn 8 - 15% so với sản xuất đại trà; 350 ha sản xuất hoa, cây cảnh thu nhập hơn 500 triệu đồng/ha; 766 ha chuyên canh rau thu nhập hơn 200 triệu đồng/ha; 13.385 ha vùng sản xuất cây trồng tập trung, giá trị sản xuất đạt 150 - 200 triệu đồng/ha/năm... Tại một số vùng nông thôn có tốc độ đô thị hóa nhanh, nông dân sáng tạo hàng loạt mô hình nông nghiệp đô thị hiệu quả cao, đặc sắc. Đó là các làng vườn, nhà vườn kết hợp du lịch sinh thái ở Thủy Nguyên, An Dương; làng trang trại ở Kiến Thụy, An Lão; các mô hình nuôi cá cảnh, cá sấu, đế mèn, nhím ở Thủy Nguyên, Kiến Thụy, An Dương, An Lão và khu du lịch Cát Bà...

Tuy nhiên, quá trình phát triển nông nghiệp của TP. Hải Phòng còn đối mặt với không ít những khó khăn, thách thức. Quá trình đô thị hoá diễn ra quá nhanh, đã ảnh hưởng tiêu cực đến phát triển bền vững nông nghiệp, nông thôn. Hàng năm, trên địa bàn Thành phố có hơn 1.000 ha đất nông nghiệp dành cho các dự án và phát triển đô thị. Ngoài ảnh hưởng đến an ninh lương thực trong tương lai, nông dân mất đất canh tác cùng với thiếu việc làm tại khu vực nông thôn, nông nghiệp làm gia tăng thêm sự chênh lệch giàu nghèo giữa các nhóm xã hội... Trong bối cảnh đó, phát triển nền nông nghiệp đô thị - sinh thái bền vững, xây dựng nông thôn mới phù hợp với đặc thù của Hải Phòng là định hướng quan trọng.

Mục tiêu đến năm 2020, Thành phố phấn đấu tăng trưởng giá trị sản xuất nông - lâm - thủy sản đạt trên 6,0%/năm, giá trị sản xuất canh tác trên 100 triệu đồng /ha/năm; kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội

hiện đại; cơ cấu kinh tế và các hình thức sản xuất phù hợp, gắn phát triển nông nghiệp với phát triển nhanh công nghiệp, dịch vụ, đô thị theo quy hoạch; môi trường sinh thái được bảo vệ.

Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Hải Phòng đang xây dựng đề án “Tái cơ cấu ngành Nông nghiệp Thành phố theo hướng nâng cao giá trị gia tăng, phát triển bền vững đến năm 2020, định hướng đến năm 2030”.... Đề án xác định rõ nội dung tái cơ cấu ngành Nông nghiệp Thành phố thời gian tới; trong đó, xem xét nhiều vấn đề liên quan đến sản xuất nông nghiệp như: Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội, nguồn lực trong sản xuất, cơ sở hạ tầng nông thôn, hình thức tổ chức sản xuất, khoa học công nghệ, thị trường, lao động, việc làm trong nông nghiệp, nông thôn... Theo Đề án, Hải Phòng phấn đấu đến năm 2020, cơ cấu giá trị sản xuất nông nghiệp - lâm nghiệp - thủy sản là 58,18% - 0,25% - 41,57%... Định hướng đến năm 2030, Thành phố sẽ phát triển ngành nông nghiệp đô thị sinh thái hiện đại, sản xuất xanh, bảo vệ môi trường gắn với du lịch cộng đồng và thích ứng với biến đổi khí hậu, nước biển dâng...

Hải Phòng ưu tiên phát triển nông nghiệp đô thị

Các chuyên gia cho rằng, cần thiết phải có chính sách phát triển nông nghiệp đô thị bền vững thì mới tận dụng được ưu điểm như: Giảm đóng gói, lưu trữ, vận chuyển; cung cấp dịch vụ tươi sống; tạo việc làm và tăng thu nhập... Để phát triển nông nghiệp đô thị theo hướng công nghệ cao, vai trò của lực lượng khuyến nông là vô cùng quan trọng; là cầu nối giữa nhà khoa học, nhà quản lý và nhà nông. Do đó, bài viết đề xuất một số giải pháp góp phần phát triển nông nghiệp đô thị của Hải Phòng như sau:

Về công tác quy hoạch:

- Cần quan tâm nghiên cứu và quy hoạch chi tiết các vùng sản xuất giống, các vùng sản xuất cây trồng vật nuôi chủ yếu đến cấp cơ sở;
- Công khai, phổ biến các quy hoạch, nghiên cứu khoa học về phát triển sản xuất nông nghiệp đến các cấp chính quyền và người dân; nâng cao tính pháp lý của quy hoạch, thực hiện nghiêm minh quy hoạch được duyệt.

Về nguồn vốn đầu tư, tín dụng:

- Tăng cường huy động nguồn vốn ngân sách tập trung đầu tư hạ tầng kỹ thuật nông nghiệp, nông thôn; các khu nông nghiệp công nghệ cao.
- Tiếp tục thực hiện các chương trình, chính

sách hỗ trợ và cho vay ưu đãi của Trung ương và Thành phố.

- Tăng cường phát triển mạng lưới tín dụng ở nông thôn ngoại thành, phục vụ cho phát triển nông nghiệp và kinh tế nông thôn.

- Tập trung đào tạo, phát triển nguồn nhân lực nông nghiệp nông thôn theo các yêu cầu về tiến bộ khoa học kỹ thuật. Tăng cường cả số lượng và chất lượng đội ngũ cán bộ, nhân viên khuyến nông cấp cơ sở và thay đổi phương pháp khuyến nông theo hướng truyền đạt kiến thức đến nông dân bằng “ngôn ngữ nông dân”. Tăng cường củng cố và phát triển kinh tế tập thể.

- Đẩy mạnh xây dựng và chuyển giao công nghệ tiên tiến vào sản xuất, chế biến, bảo quản nông sản; Có chính sách khuyến khích các tổ chức, cá nhân thực hiện công tác nghiên cứu, ứng dụng khoa học kỹ thuật trong lĩnh vực lai tạo giống cây, con chủ lực với từng vùng sinh thái, đổi mới công nghệ chế biến, nâng cao chất lượng sản phẩm xuất khẩu...

- Tăng cường xây dựng thương hiệu, mở rộng thị trường: Trong đó, chú trọng đẩy mạnh xây dựng, đăng ký các nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý cho các sản phẩm nông sản hàng hóa; Mở rộng liên kết, hợp tác với các tỉnh thành trong phát triển sản xuất và tiêu thụ nông sản.

Về bảo vệ môi trường:

- Thực hiện nông nghiệp tốt (GAP) với những nguyên tắc được thiết lập nhằm đảm bảo một môi trường sản xuất an toàn, sạch sẽ; thực phẩm phải đảm bảo không chứa các tác nhân gây bệnh.

- Áp dụng tiến bộ khoa học công nghệ trong trồng trọt như: giống mới, nhà kính, nhà lưới, tự động và bán tự động trong tưới tiêu, sử dụng phân bón hữu cơ.

- Trong lĩnh vực chăn nuôi, tăng cường sử dụng nguồn giống chuẩn hóa, hiện đại hóa hệ thống chuồng trại (chú ý khâu làm mát, khử mùi) gắn sản xuất với chế biến và xử lý môi trường trong sạch như mô hình biogas, ủ phân sinh học...

- Các sản phẩm nông nghiệp mang tính đặc sản, phục vụ nhu cầu tinh thần như: hoa, cây, cá cảnh, cá sấu... thực hiện các quy định chặt chẽ về an toàn, vệ sinh, bảo vệ môi trường.

Tài liệu tham khảo:

1. <http://nongnghiep.vn/hai-phong-dinh-huong-phat-trien-nong-nghiep-do-thi-sinh-thai-hien-dai-post158623.html>;
2. <http://www.baohaiphong.com.vn/channel/6187/201501/nong-nghiep-hai-phong-khang-dinh-thanh-cong-tu-huong-di-sang-tao-2390933>.